

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.I.21.304/2014/6.szám

A Kúria a dr. Urbán-Szabó Béla ügyvéd által képviselt felperesnek a Dr. Kovács M. Gábor Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kovács M. Gábor ügyvéd által képviselt I. rendű és a személyesen eljáró II. rendű alperes ellen kötelesrész kiadása iránt a Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróságon 16.P.XXI.21.983/2013. számon folyamatban volt perében a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.640.968/2013/4. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.640.968/2013/4. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 40.000 (Negyvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 130.400 (Százharmincezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy kötelesrész címén megilleti a társasházi külön lapon nyilvántartott perbeli ingatlan 463/2000 ulajdoni hányada. Az alpereseket ennek tűrésére kérte kötelezni.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, a kötelesrész pénzben történő kiadását nem ellenezte.

A II. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.303.545 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Indokolása szerint a felperes a 2003. július 17-én elhunyt örökhagyó második, míg az I. rendű alperes az első házasságából született gyermeke, a II. rendű alperes az örökhagyó túlélő házastársa, a felperes édesapja.

Az örökhagyó 1997. június 11-én tett végrendeletében társasházi lakásingatlanát és a gépkocsitárolót az I. rendű alperesre hagyta azzal, hogy az ingatlant értékesítse, majd a vételárból a gépkocsitároló forgalmi értékét kötelesrész címén fizesse ki a felperesnek, akinek jóval többet juttatott mint az I. rendű alperesnek.

A közjegyző az örökhagyó hagyatékát teljes hatállyal adta át oly módon, hogy a perbeli 1. ingatlanon fennálló 926/1000 tulajdoni hányadát 8.000.000 forint értékben az I. rendű alperes végrendeleti öröklés címén, míg a perbeli 2. ingatlanon fennálló 5208/20365 tulajdoni hányadát 309.150 forint értékben törvényes öröklés címén a felperes és az I. rendű alperes kapta meg egymás közt egyenlő arányban, mindkét ingatlant özvegyi haszonélvezeti jogtól mentesen. A közjegyző meghagyta a végrendeleti örökösnek, hogy a perbeli 1. ingatlant értékesítse, majd a vételárat, de legkevesebb 1.000.000 forintot fizessen meg a felperesnek a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított hatvan napon belül. Megállapította, hogy az 1.000.000 forint határidőn belüli megfizetése a garázsingatlan értékesítését helyettesíti.

A perbeli 1. ingatlan 74/1000 tulajdoni hányada ráépítés címén a II. rendű alperes javára került bejegyzésre. Az örökhagyó életében 500.000 forint juttatásban, valamint további 150.000 forint adományban részesítette a felperest, míg az I. rendű alperesnek mindösszesen 125.000 forint adományt juttatott.

Az elsőfokú bíróság által megállapítottak szerint a hagyaték tiszta értéke $(7.657.479 - 7.408.000 + 309.150 =)$ 7.717.150 forint, amelyből levonandó 59.671 forint közjegyzői költség. Ehhez hozzáadva a 15 éven belül juttatott adományok juttatáskori tiszta értékét - 775.000 forint - a kötelesrész alapja 8.432.479 forint; a kötelesrész mértéke 2.108.120 forint; a ki nem elégített kötelesrész 1.303.545 forint.

Az elsőfokú bíróság a kötelesrész ki nem elégített részének természetbeni kiadását nem látta indokoltnak, mivel egyrészt a felperes a bíróság felhívása ellenére sem terjesztett elő bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy milyen okból lenne sérelmes részére a kötelesrész pénzbeni kiadása, másrészt a felek közötti rossz kapcsolat nem indokolja közös tulajdon létrehozását.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alperest - helyesen az I. rendű alperest - 2004. március 1-jétől kötelezte a felperes javára törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, és egyetértett az arra alapított jogi következtetéseivel is. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kötelesrész pénzbeni kiadásának főszabálya alóli kivétel jelen ügyben nem állt fenn [Ptk. 672.§ (1) bek.]

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének keresete szerinti megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 672.§ (2) bekezdésében foglaltakba ütközik és ezért jogszabálysértő. Érvelése szerint a tulajdonjog az érdekeit jobban védi, mint a kötelesrész pénzben történő kiadása, figyelembe véve, hogy az I. rendű alperes korábban lakáshasználati díj iránti igényt is érvényesített vele szemben. Álláspontja szerint a közös tulajdon keletkezése szempontjából közömbös a peres felek közötti rossz viszony; végig hangsúlyozta, hogy érzelmileg kötődik az ingatlanhoz.

Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre hivatkozással kérhető. A Pp. 275.§ (2) bekezdése szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül, amiből az adott esetben az következik, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya kizárólag annak elbírálása lehet: jogszerű-e a másodfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy a kötelesrész pénzbeni kiadásának főszabálya alóli kivétel az adott esetben nem áll fenn.

A kötelesrész kötelmi jogi jellegével áll összhangban a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 672.§ (1) bekezdésben foglalt főszabálya, amely szerint a kötelesrész pénzben jár. A kötelesrész ugyanis követelés, amelyet a jogosultnak a kötelesrésztől felelős személyekkel (örökösökkel, megajándékozottakkal) szemben kifejezetten érvényesítenie kell.

Természetben akkor kell kiadni a kötelesrészt, ha az örökhagyó végintézkedésében így rendelkezett, vagy más módon nyilvánította ki ezt az akaratát. A kötelesrész természetben való kiadására sor kerülhet akkor is, ha annak pénzben való kiadása akár a jogosultra, akár a kötelezettre sérelmes. A bíróság az összes körülmények mérlegelése alapján elrendelheti a kötelesrészt egészben vagy részben természetben való kiadását. [Ptk. 672.§ (2)-(3) bek.]

A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy mennyiben sérelmes

számára a kötelesrész pénzben való kiadása. Az adott ügyben ilyen méltányolható körülményt a peradatok nem igazoltak; ilyen indokot maga a felperes sem jelölt meg.

Az adott esetben az örökhagyó végrendeletében úgy rendelkezett, hogy a társasházi - perbeli - ingatlan vagyonát az I. rendű alperesre hagyja, azzal a meghagyással terhelten hogy a gépkocsitároló forgalmi értékét a felperesnek kötelesrész címén fizesse ki. Következésképpen az örökhagyó akarata is egyértelműen a kötelesrész pénzbeni kifizetésére irányult. Nem hagyható továbbá figyelmen kívül az a tény sem, hogy a felperes eredetileg a P.XXI.21.796/2006. számú ügyben előterjesztett keresetében 10.000.000 forint 1/4 részeként 2.500.000 forint megfizetését kérte kötelesrész címén. Az I. rendű alperes pedig a kötelesrész pénzbeni kiadását nem ellenezte.

Ilyen körülmények között az első- és a másodfokú bíróság nem sértett jogszabályt, amikor a kötelesrész pénzbeni kiadásáról rendelkezett és a kivételes szabályt - a kötelesrész természetben való kiadását - nem látta alkalmazhatónak.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az eredménytelen felülvizsgálatra tekintettel a felperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az I. rendű alperesnek - a jogi képviselője ÁFA-t is magában foglaló munkadíjából adódó - felülvizsgálati eljárási költségét. A felperes személyes költségmentessége folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése szerint - a felperes kérelmére - tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2015. április 1.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Kiss Gábor s.k. bíró